ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—2783 ՇԱԲԱԹ—27—ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ—1880 Ն.—Տ.—8—ՅՈՒՆՎԱՐ—1881

ՊԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համր. 10 Մէճ.
» » գաւառաց » 12 »
վեցամս. » Կ. Պոլսոյ » 5 »
» » գաւառաց » 6 »
Օտար երկիրներու » 24 Լիրա

Ծանուցման սողը մէկ անգամի համար 3 դրչ, երկու անգամի համար 2 դրչ ե. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լինի։

Մէն մի թիւ 40 փարա արծաթ։

ԱՐԱՐ

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆ

Դուրս գնացած լրագրաց ճանրու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ համար և իյէկ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս Պահմէ-Գարու Ճէլալ սկէյ խան թիւ 31 Մասխի գրասենեակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Ջոպուած նամակ, յօդուած, ևն ետ չեն տրուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Այս սիւնաւոր հասած հեռագիրք

Լոնդրա 7 յունվ.

Երեսփոխանաց ժողովին մէջ Պ. Կըլատսթոն ըսաւ թէ ոչ մի դժուարութիւն արգելք չպիտի լինի Գարատաղի սահմանագլխին վերջնապէս գծման,

Գալավ Հելլենական խնդրոյն, մեք կ'ղգանք, ըսաւ, այն մեծ դժուարութիւններն ու վտանգներն, որք կրնան ծագիլ անյաջողութենէն, բայց Եւրոպական ներդաշնակութեան գործածութէն լաւագոյն միջոց մը չեմ դիտեր վըտանգը հեռացնելու։

Այս առենախօսութենէն յետոյ ժողովը վիճաբանութեան յետաձգումն որոշեց։

Լորտերուն ժողովն ալ Թագուհւոյն ճառին ի պատասխան պատրաստակամ ուղերձն ընդունեց։

Վիէննա 7 յունվ.

Ա.թէնքէն եկած վերջին տեղեկութեանց նայելով, Հելլենական կառավարութեան վրայ մեծ ապստրոփիւն ըրեր է տերութեանց ազդու և միաձայն բողոքն ընդդէմ այն մեկնութեան՝ զոր կուտայ Ցաննաուան Պէրլինի դեսպանախորհուրդին որոշման։ Տէրութիւնք յիշեցուցին Ցաննաուանի թէ Պէրլինի դաշնագրին Թրք. առենագրութիւնը կը արտադրէ թէ Եւրոպա Սուլթանին վճռապետական իրաւանց պահել չուզեր, և թէ հեռաւորադեսպանախորհուրդն իրաւախոհութեան խորհուրդ տուած է, և ոչ թէ պարտաւորիչ դատաւճիռ մը։

Լոնդրա 7 յունվ իրիկուն

Երեսփոխանաց ժողովը 38ի դէմ 301 ձայնիւ մերժեց Իրլանտացի երեսփոխանաց առաջարկն, որ ժողովին նիստերուն յետաձգումը կը խնդրէին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Թուրք-Հելլենական սահմանագլխին վրայ կռիւ մը տեղի ունեցեր է Հելլենական և Օսմանեան զօրաց միջև։ Օսմանեան զօրքն Հելլեն աւազակաց հետ կռիւ մ'ընելով, զանոնք կը հալածէր, երբ նոքա սահմանագլուխն անցնելով Ցաննաուան ապստամբեցան, Օսմ. զօրքը, կ'ըսեն յիշեալ լրագիրք, սահմանագիծը չանցաւ, բայց անգ համաձայնելով Հելլենական զօրքը կրակ ըրաւ Օսմանեան զօրաց վրայ, ուստից փօքը կռիւ մը ծագեր է, որ տակաւին քաղաքական կարևորութենէ զուրկ է։ բայց և թէ այսպիսի դէպքեր յաճախ պատահին, կ'ըսէ վաղքիմ, տեղական մեծ կռիւներու պատճառ կրնան լինիլ։

—

Օրհանիէ զրահաւորն հինգշաբթիը օր մայրաքաղաքիս նաւահանգիստէն ճանապայ ելաւ դէպի Դարդանէլ, և կը կարծուի թէ Հելլենական չօրերը կ'երթայ։

—

Երէկ գրոյց ելաւ Բերայի մէջ թէ Հելլենական սահմանագլուխը զօրք և ռազմամթերք տանող Օսմանիէ զրահաւորը կէլիպօլւոյ և Շարքէօյի միջև ինճիրլի հրաւանդանին առջև երէկ առաւօտ խրեր է։ Բայց Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ պաշտօնական լուր չկայ այս մասին։

—

Երէկ Օսմանեան կանոնաւոր զօրքէն վաշտ մը հետևակազօր և գունդ մը հեծելազօր զրկուեցաւ ի Սէլանիկ։

—

Ցաննաք-գալէէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նեղուցին մէջ դրուած ծովահեռմիներէն (թօրբիլ) չաոը չորքին երեսն երեր կը ծփան, որով նեղուցէն անցուդարձ ընող նաւերը կրնան վտանգի հանդիպիլ՝ այդ վտանգաւոր ռազմադործիներուն դպչելով։

—

Գարատաղի վերջնական սահմանագլուխը դծող յանձնախմբին անդամոց անձնական ապահովութեան համար Տէրվիշ փաշան երեք վաշտ զօրք զրկած է ի Թուզլի։

—

Նախընթաց գիշեր նախարարք վեհ. Սուլթանին նախագահութեան ներքև դումարեցան Հելլենական խնդրոյն նկատմամբ Եւրոպական տէրութեանց դեսպաններն և մանաւորապէս Դաղղիոյ հանրապետութեան դեսպանն, որպէս զի իրաւարարական դեսպանախորհուրդն ի բաց թողուի, բայց չէ կրցեր յաջողիլ։ Աւստրիական ծանուցագրին խմբատուն բացորոշապէս կը հասկցուի թէ տէրութիւնք կատարեալ համաձայնած են Հելլենական խնդիրը լուծելու այս միջոցին վրայ, և թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնն ամենէն առաջ փութացեր է տէրութեանց համաձայնութիւնն հասկցնել իւր ծանուցագրով։

—

Մէսէնճըր կը ծանուցանէ թէ Գաղղիական դեսպան Պ. Թիսօ հինգշաբթի օրը Բ. Դուռն երթալով, Հելլենական կառավարութեան քով Գաղղիոյ կառավարած նոր ձեռնարկին վրայ տեղեկութիւն տուեր է։ Գաղղիա առանձինն խնայուցեր է եղեր Ցաննաուանի թէ Պէրլինի դեսպանախորհրդին որոշումներն երբև վերջնական չկրնար համարիլ, ուստի եթէ դանդաղ վնաս զօրութեամբ ի դործ դնելու ելնէ, կըսեայ եւ բոլոր համակրութիւնը կորսընցնել։ Ուստի, կը կարծուի եւ դեր թէ, այս դիտողութեան վրայ, Ցաննաուան այլ եւս չպիտի մերժէ իրաւախոհական կարդադրութիւն մը։

—

Տիարպէքիրէն դեկտ. 11 թուով Մէսէնճըրի ուղղակ նամակ մը դասով կը ծանուցանէ թէ Տիարպէքիրի հիւսիսային և հարաւային կողմերը դանուող դաւառակաց մէջ ժողովրդեան թշուառութիւնը դեռ վերջ չէ գտած։ Սովը բազմաթիւ հիւանդներ և աղքատներ թողած է իւր հետև, և դեռեսին օդնութեան միշտ կարօտ վիճակի մէջ կան թաղերուն մէջ կը ներկայացուի, և Հայ հասարակութիւնն յոյժ կը ճգնակէ, Ազգային ահեղհաչակ բանտաւորներն այս նըշանաւոր դործը։

—

Ամերիկացւոց Մերսինի մէջ պոստիայի հարուստ գաղթականներ Ֆէհիմ պէյի տուներ դող մըռնելով 300 լիրայի ապրանք վերուցին։

Հասան փաշա խանն բնակիլ ուրիշ հարուստ գաղթականի մը տեղին ալ դողը մնալով 300 լիրայի ապրանք վերուցին։

—

Թափանալ Թաքի Ցանկաց լրագրին տեղը բռնելու համար էջմ անուն Ցանկաց լրագիրը վերսին հրատարակիլ սկսած էր. Ցար ամէ Պոսֆորին տեղը բռնելու համար ալ Թան լրագիրը վերսին կը հրատարակուէր։ Տպաղրական տեսչութիւնն այս երկու լրագրին ալ դադրեցաց, որովհետև առանց կանխաւ արտօնութիւն առնելու իրենց տպարանները փոխած էին։

Ա.ԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ կրօնային առեանն յաուսկ նիստ ունէր ի Պատրիարքարան, կիրիկիոյ վ.Վ. կաթողիկոսին պատասխանադրոյն վրայ խորհելու համար։

Նոյնպես վարչական խորհուրդն ալ մանաւանդ դումարած մ'ունէր ինչ ինչ կարևոր և ստիպողական խնդրոց կարդադրութեան համար։

—

Պատրիարքական Դեր. փոխանորդ Հայրն, ինչպէս որ երէկաւան թուով ծանուցած էինք, Ցունոց և Հռոմէական Հայոց Պատրիարքարաններն և Ասորւոց կաթողիկոսին և Պուլկարաց Էքզարքին ընդառաջ չնորհաւորական հանդիսաւոր այցելութիւններէն զատ, նաեւ Պարսից դեսպանատունը գնաց՝ ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր՝ Պարսից Շահին ծննդեան տարեդարձը չընորհաւորելու։

—

Գերմանական դեսպանատան դործակատարն ընկերակցութեամբ Ա. քարտուղարին մեր Պատրիարքարանն այցելութիւն մը տուաւ, և Ս. Պատրիարքը բացակայ գըտնուելուն, ներքին դործոց խորհրդական եւ Էֆէնտիի կողմէ սերտիր կերտով ընդունուելաւ։

—

Գահաթեամբ կը լսենք թէ Ամենայն Հայոց վ.Վ. կաթողիկոսին նամաձեռնութեամբ Թաւրիզ ի Պատրիարքարան Հայոց Պատրիարքն ալ դողը մնալով 300 լիրայի ապրանք վերուցին։

Կը լսենք թէ Մոսկուայի փոքր Հայաստանի առնատերին խմբադրատիրն Տիկին Զարմայր Մանրեանց իւր յատկ. ամէնն պարբերականին մէջ Ազդանուէր-Հայոց հեռագրութեան Ընդհ. ժողովոյ առաջին Ատենապետ ազնուափայլ Տիկին Ա. դանի Ս. Ազարեան և նոյն ընկերութեան հիմնադրուհի՝ ազնուափայլ օրիորդ Զապել Յ. Յովհաննէսի լուսանկարները դրած է հանդերձ իրենց կենսագրութեամբ։

Այս անդամ ալ յատուկ նամակ յիշեալ ընկերութեան դործակիր ժողովոյ դիւանին կենդանագրերը հրդրած է իրենց կենսագրութիւններով հանդերձ։

—

Վաղամեռիկ Տ.Բրի. Մեղպետրեանի տպադրեալ հնդիսակութիւնները արդէն սպառած լինելով՝ նոքին պիտի տպուին իւր բարերար հարազատին՝ Մեծ. Մեղպետրեան Միքայէլ էֆէնտիի ձեռօք։

Իսկ անտիպ հնդիսակութիւններն, ընտրանօք հատորիկ մը կազմուելով՝ առանձինն պիտի հրատարակուին իւր ընտանեաց կողմէ։

—

Տիգրանակերտէն և Փարբերդէն չարմանալի Պատրիարքարան հասած դրերը խիստ սրտաշարժ են։

Այդ երկու կարևոր վիճակներն ալ, ինչպէս յայտնի է, անհոգիւ և անխնամ թողուած լինելով՝ քանի տարիէ ի վեր, իրենց առաջնորդաց փութով յուզարկուելն, կամ ընտրութեանց հրահանգ կը խնդրեն։

—

Սղերդի տեղապահ՝ Նեվրուզեան Արժ. Յակոբոսէս վարդապետ վիճակային խոր տպուտութիւնը ծանուցանելով Ս. Պատրիարքին, չորս երեսէն անձանց համար պատրիարքական յորդորագրեր կը խնդրէ, որպէս զի Միայեալ ընկերութեան անդ բանալիք վարժարանին վրայ հոգեն, և գասատուի մը տարեկան ծախքը հոգան։

—

Հիւսնի Մանուկի (Կիլիկիոյ վիճակ) Հայ ժողովրդոց կողմէ դեկտ. 25 թուով եկած հեռագիր մը կը խնդրէ Ս. Պատրիարքէն, որ Կիլիկիոյ Ամեն. Տ. Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսին պետք եղած արտօնութիւնները արուելով անյապաղ իւր առաքը վերադարձնելու հոգ տարուի։

—

Դեկտ. 22 թուով Եօդոսաէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Զօպանեան Գարեդին վարդապետը ծանր հիւանդ է բանտին մէջ, և անմիջապէս բանտէն տպատութիւնը կը խնդրէ, յայտնելով թէ՝ առողջանալէն վերջը անդրայն կառավարչին դէմ դատ բանալու պատրաստ է։

Յիշեալ հիւանդ վարդապետը բանտէն հանելու և անդրայն Առաջնորդարանին յանձնելու համար Ս. Պատրիարքին կողմէ անդամներ կառավարութեան դրուած խնդիրն անդործադրելի մնացած լինելով, երէկ Պատրիարքարանը՝ Բ. Դրան կողմէ հեռագրական հրամանի մ'առնացաւ բանտարկեալ վարդապետին արձակման համար։

—

Ազդային երեսփոխան Աբաճաճեան Նիկոդոս էֆէնտին երէկ իւր մահկանացուն կնքեց։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կ'ըսուի թէ մայրաքաղաքիս դեսպանք արդէն ներկայած են Բ. Դրան իրաւարարութեան առաջարկն, որ սակայն ընդունելութեան դառած չէ պաշտօնական բարձրը ակուրներու մէջ։ Դերմանիոյ դեսպան Հաձֆելտ կոմսին գալըստեան կ'սպասուի, ինչպես արդէն գրած ենք, որ կարելի է քանի մը չաբաթէն մայրաքաղաքս դառնայ։ Ներկայ վիճակին իրաւարարը պիտի իշխանը կը կարծուի, և իր կարծիքն անշուշտ մեծ կշիռ պիտի ունենայ. բայց թէ ներկայ բանակցութիւնք պիտի կրնա՞ն արդեօք երկարաձգիլ տակաւին ամիսներով, մինչև որ վարձիկն Սիլիքան ալ խօսի, խիստ հաւանական է այս, թէպէտև գործոյ ընթացքն առաւել դահավէժ միտում կը ցուցնէ։ Կ'ըսուէր թէ Բ. Դուռն հրահանգ պիտի տայ իւր դեսպանայ, որպէս զի յորդորէն զգուշաստան ընելու բարեպաշտութիւնները թողլով Բ. Դրան առաջարկն ընդունելու, առանց որոշ այս վերջինը պիտի պարտաւորի Հելլենական դեսպանն ու հպատակները ճանչել, սակայն այս հրահանգը տակաւին դնացած չէ։ Նախարարներն անցեալ իրիկուն մեծ ժողով մ'ըրին Եըլտըզի պալատն իրաւարարութեան առաջարկին վրայ վիճելու և իրենց որոշումը դեսպանայ հաղորդելու համար։ Կը կարծուի թէ Բ. Դուռն իրաւարարութեան առաջարկը չպիտի ընդունի։ Եւրոպական վերջին լրագրայ թուականը մինչև յունվար վերջ կ'երթայ. մինչև այն ժամանակ Պարոն Քուճուսրոս իրաւարարութեան առաջարկը չէր ընդունած և ծանուցած էր թէ Յունաստան տերութեանց վերջնական վճիռն ընդունած լինելով, չկրնար հաւանիլ խնդրոյն նորէն բացուիան. այլ եթէ Օսմանեան կառավարութիւնն ընդունի Պերլինի դեսպանախորհրդին որոշումն, Յունաստան կրնայ իրեն արուած հողերուն յանձնման եղանակին վրայ բանակիլ։ Այս պահանջումը բոլորովին անընդունելի է Բ. Դրան, և զարմանալի չէ որ այս վերջինն իւր բոլոր զօրութեամբ պատրաստուի Հելլենական յարձակման դիմադրելու։ Հելլենաց թագաւորն եւրոպական դիւանագիտութեան ատարամ ընթացքն ձանձրացած կ'երևի, և քանիցս անգամ ծանուցեր է թէ ամեն վտանգ յանձն կառնու՝ վտանգ պերլինի դեսպանախորհրդին որոշումները չափաւորելու։ Վերջին հեռագրայ նայելով, Հելլենական կառավարութիւնն հաւանութիւն կուտայ եղեր եւրոպական իրաւարարութիւնն ընդունելու։ Եթէ այս լուրն ստոյգ է, պատճառը դիւրաւ կրնայ ըմբռնուիլ։ Թայմզ լրագիրն յորդոր կուտար Յունաստանի որ իրաւարարութեան սկզբունքն ընդունի, վասն զի նորա օգուտը պիտի լինի եւրոպիոյ դորձակցութիւնն ու օժանդակութիւնը։ Ամէնքի կէս պաշտօնական լոն լրագիրը՝ Թայմզի այս լուրն յառաջ բերելով՝ կըսպասէ որ այս առաջարկն ընդունուի՝ Թայմզի ըսած օգուտները վայելելու համար, և կը կարծէ թէ Հելլենական խընդիրը աերութեանց հոգածութեան նիւթ լինելէ դադրած չէ։ Այսօրներկութիւններէն կրնայ սեռնուիլ որ իրաւարարութեան սկզբան վերայ երկու կողմն իրեն յատուկ սահմանին կը հետևի, և այսպէս յաջողութեան մեծ յոյս մը կարելի չէ ունենալ։ Ուսմի խնդիրը գաղձեալ նոյն կինձուա վիճակին մէջ է, որ կրնայ միշտ պատերազմի յանգիլ. հետևաբար կը մնայ սեռնել թէ դիւանագիտութիւնն ի՞նչպէս պիտի կրնայ պատերազմին առաջքն առնուլ, երկու կողմն ալ իրաւասհոութեան բերելով, որ առ այժմ խիստ հեռի կ'երևի։

ԳԹՈՒԹԻՒՆ

Առաքինի մարդը բարեգործութիւն ընելու համար ոչ իւր չուրջը կը նայի, ոչ ալ ժամացոյցը. Մարդկութեան թշուառութիւնները այնքան մեծ են, պէտքերն այնքան անհուն, որ առաքինին միշտ առիթ կը գտնէ թշուառ մը մխիթարելու, կարօտեալի մը պէտքը լրացնելու։ Ժամանակն և միջոցը պարագի ըզգացումի մը կ'ենթադրեն. իսկ առաքինի մարդն հաղիւ թէ իւր պարտք կը նկատէ բարեգործութիւնն, աւելի ճիշդ կը լինի ըսել թէ հաճելի սովորութիւն մ'եղած է սա իրեն։

Բայց պարագայներ կան յորս բարեգործութեան հարկը կարծես հանդիսապէս կը ներկայանայ մեզ։ Բարեգործութիւնն իրեն սովորութիւն չըրած մարդն իսկ այն ժամուն յանկարծ կ'արթննայ, և կ'ըզգայ թէ պարտք մ'ունի ում չկըրնար թերանալ եթէ բարոյական կեանքի հետ իւր յարաբերութիւնները բոլորովին չէ խզած։ Կրնամք ընել թէ բարեգործութիւնն ալ իւր մանաւոր ժամանակներն ունի, յորոց էական պարտք մը կը լինի այն ամեն անձանց որք պարտք մ'ըզգալու չափ զգացում կը կրեն։

Ահա այս մի քանի օրերը բարեգործութեան մանաւոր ժամանակներէն մին լինել կը թուին։ Այն պահուն յորում կը պատրաստուիմք վերակ 1880 տարւոյ մը սեմին վրայ կը գտնուիմք զմեզ, այն օրերուն մէջ՝ յորս ընտանեաց և բարեկամաց հետ բարի կացանդ մ'ունենալ չնորհուր Ծնունդ մ'անցուցնելու գաղափարն աւելի կամ նուազ բերկրութեամբ կը ներսիրտերը, ժամանակ է և կատեղոր պարտք մ'է յուշ ածել այն թշուառ էակներն, որոց միակ յանցանքն իրենց աղքատութիւնն է, և որք այս հանդիսաւոր օրերուն մէջ բնաւ սփոփանք չգտնելէ զատ, կը փորձուին կարծել թէ այս մեծ օրերն իրենց յաւերն անհանդուրժելի ընելու համար միայն սահմանուած են։

Տարւոյն այն եղանակն, որ ձըմեռան մէջտեղը կուգայ, մասնաւոր դիմադրութիւն մ'ունի այնպիսի հոգ համար։ իրենց պէտքերն ամեն ժամանակ աւելի մեծ են. եթէ ուրիշ ժամանակներ միայն անօթի կը մնան, կաղանդի և Ծնունդի օրերուն մէջ կը մնին ալ։ Մայրաքաղաքիս մէջ օդն ալ, որ ամիսներ մ'ի վեր գարունը կը յիշեցնէր, այս օրերս յոյժ ցրտացած լինելով, աղքատաց վիճակը բնականաբար աւելի ևս ծանրացած է։

Միայն մեր մէջ չէ որ այսպէս կը լինի. ամեն երկիր ալ իւր աղքատներն ունի. ուսոի տարւոյն առաջին օրերն ամեն քաղաքակրթեալ ազգաց մէջ բարեգործութեան օրեր կը հնատուին, յորս ամեն մարդ իւր կարողութեան չափով զոհողութիւն մը կ'ընէ իւր չուրջը գտնուղ թշուառները դէմ ժամանակի մը համար սփոփելու դավիլ նպատակաւ։ Մարդասիրասիրութիւն մը դարձած է անդ, և այսպէս, այն օրերն յորս քրիստոնեայք հոգևորապէս կը ցնծան իւրենց փրկչին աշխարհ գալուն յիշատակը ծանելով, նիւթապէս աղքատ քրիստոնեայք հոգևոր ուրախութեան մը քով նիւթական ուրախութիւն մ'ևս ղգալու բախտաղութիւնը կ'ունենան։

Գիմութիւնը քրիստոնէական ամենամեծ առաքինութեանց մին նկատուած է, անշուշտ մեծ իրաւամբ. զի քրիստոսի կրօնքն յոյժ կարևոր տեղ մը նշանակած է այդ առաքինութեան, ամենէն աւելի վարձատրութիւն խոստացած է նմա, և ամենէն աւելի առիթներ կ'ընծայէ զայն իւրացնելու։ ինչպէս, ընկերական տնտեսութիւն, ամենէն աւելի կը միտի ընկերային թշուառութեան մը դարձած է անդ, և այսպէս, այն օրերն յորս քրիստոնեայք հոգևորապէս կը ցնծան իւրենց փրկչին աշխարհ գալուն յիշատակը ծանելով, նիւթապէս աղքատ քրիստոնեայք հոգևոր ուրախութեան մը քով նիւթական ուրախութիւն մ'ևս ղգալու բախտաղութիւնը կ'ունենան։

Հայ ժողովուրդը դեռ շատ բաներէ չհասկնար, բայց քրիստոնեական պարտաւորութիւնները բաւական լաւ կը հասկնայ։ Նա եպսպես քրիստոնեայ ժողովուրդ մ'է. եթէ ոչ պիտութեամբ, գոնէ աւանդութեամբ իւ գործ կը դնէ բազում գովելի սովորութիւններ, որք քրիստոնէական կրօնին ամենէն աւելի փառք կը բերեն։ Այս տողերը գրելով, հետևաբար, մեք ուրիշ բան չենք ուզեր ընել, բայց եթէ այդ գեղեցիկ սովորութեանց մին յիշեցնել մեր աղգայնոց։ կ'ուզենք որ յառաջիկայ հանդիսաւոր օրերուն առիթիւ, մեր ժողովրդեան աղքատները չմոռցուին, մանաւանդ ներկայ ժամանակիս մէջ, երբ, ինչպես ամեն ոք գիտէ, նոյա թշուառութիւնն ամեն ժամանակէ աւելի մեծ է։

Մօտերս տեղական լրագիրք յանուցին թէ հաւչկաւոր ցոյն բարեգործը՝ Պ. Ե. Զարիֆի՝ ամեն աղգէ ազքատաց թշուառութիւնը մասամբ սփոփելու գովելի փափաքով, նաև մ'ածուխ բերել տուած էր, յորմէ կանոնաւորապես ածուխ բաշխել կուտար նոցա։ Ամեն մարդ չկրնար Պ. Զարիֆիի հարստութիւնն ունենալ. բայց ամեն մարդ կարող է նորա սիրան ունենալ. ամեն ոք չկրնար այդ սեղանաւորին չափ հարուստ լինել. բայց կարելի է նոյնչափ բարեսէր և առաքինաբեր լինել։

Լսած ենք թէ տարւոյս այս ժամանակներն իւրաքանչիւր թաղի մէջ հանդանակութիւններ կը լինին և նպատակ նոյն թաղին աղքատաց։ Աղգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ալ այս միջոցիս յայտարարութիւն մը կը հանէ ծանուցանող թէ տարւոյն առաջին օրն իրարու այցելութիւններ տալու հարկէն աղատ մնալու համար մէկ կամ աւելի մեծ ճիտիէ նուէր կրնայ տրուիլ յիշեալ Հիւանդանոցին։ Զգիտեմք թէ այս բարի սովորութիւնք մինչև ո՛ր ատիճան իւ գործ կը դրուին, և ո՛րչափ արդիւնք կ'ունենան. բայց յոյժ օգտակար և գովելի սովորութիւններ են, և մեծապէս փափաքելի է որ այս տարի ոչինչ խնայուէր այս միջոցաւ իրական օգնութիւն մ'ընձեռելու նոցա, որոց բարիք մ'ընել կ'ուզուի։ Տուներու մէջ բազում խնդիր ընտանիքներ կան, որք թէև յայտնապէս մուրալ չեն համարձակիր, բայց թերևս աւելի լաւ վիճակի մէջ չեն յայտնապէս մուրացողներէն։ Այս ընտանեաց պարկեշտութիւնն իրենց թշուառութիւնն աւելի կը ծանրացնէ։ կաղանդի և Ծնունդի օրերուն մէջ մեծ պարտք մ'է այդպիսի ընտանեաց օգնութեան ձեռք մը կարկառել։ Նոյնպես, ազգային Հիւանդանոցի յարկին ներքև պատսպարեալ հիւանդաւոր որբերուն և թշուառներուն, որոց մէկ մեծ մասը դեռ ծաղիկ հասակի մէջ կը գտնուին, կենաց դառնութիւնները դեռ պահիկ մը մոռցնել տալու համար՝ այս օրերէն աւելի մեծ առիթ չկրնար լինել։

Ուսմի, յանուն դիմութեան և յանուն բարեգործութեան, հրաւէր կը կարդամք ամեն բարեսիրտ ազգայնոց, որ այս հանդիսաւոր օրերուն մէջ իրենց ամենաթաղցը պարտաւորութիւններէն մին յիշելով, օգնութեան ձեռք կարկառեն ազգիս ազքատաց և կարօտելոց։ Ամենամեծ ազքատներն և կարօտեալներն Հայաստանի մէջ են անշուշտ, և երբէք չեմք կրնար մոռնալ զայնս։ Նաև, նկատելով այն նորանոր տեղեկութիւններն, որք Հայաստանի Հայ տվերոյ ուկարօտելոց վիճակին նկատմամբ տակաւին կուգան, կարծելի է որ այս ամենամեծ և ամենաօգտակար նուէրը, զոր կարենամք ընել, նոր նպաստ մը տալ է սակավոյ ցանձնաժողովոյն։ Բայց նոյն իսկ մեր զով գտնուղ թշուառները պէտք չէ մոռնամք, յիշելով որ բարի կաղանդն և չնորհաւոր Ծնունդը մարդասիրական և քրիստոնէական մեծ պարտք մը կը դնեն մեր վրայ՝ գիմութեան ապեղանիով այդպիսեաց վէրքերը պատելու։

ԲԻՒԶԱՆԴ.

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ
Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԳԱՒԱՌՍ

ՓՈՔՐ ՀԱՅՔ.
(ՍԵՊԱՍՏԻԱ.)

(Տարեսնակութիւն Կրթական Վիճակագրոյն Սերաստիոյ և գիւղօրէից, յօրինեալ Պ. Նազարէթ Սիմանալեանց)

ԱՆԿԱԽ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

1. Եբլախ վարժարան (1)

ԿՐԹ.ԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓՈՔՐ ՀԱՅՈՑ

Սոյն վարժարանը երկու յարկի բաժնուած է. առաջին յարկը մանչերու յատկացուած է, երկրորդ յարկը օրիորդաց։ 85 աշակերտ կայ և 15 աշակերտուհի։ Ամսոյս 25ը ուսումնարանի, 40ը նախակրթարանի և 35 ընտելարանի չրջանին մէջն են։

Ուսանդուած դասերն են, Հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, կրօնագիտութիւն, Թուագիտութիւն, Տարերք բնական գիտութեանց, Առողջաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, Ազգային և ընդհանուր պատմութիւնք, Մարմնամարզ, կար և ձեռագործ (օրիորդաց)։

Դասատուաց թիւն է 4 (2ը անձնուիրաբար կ'այցելեն)։

Ամեական ծախսուց գումարն է 9 Օսմ. ոսկի։

2. Հայկական վարժարան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Հայկական վարժարանը կը յաճախեն 60 աշակերտք, յորոց 20ը ուսումնարանի, 23ը նախակրթարանի և 17ը ընտելարանի չրջանին մէջ են։

Դասերն են, Հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, կրօնագիտութիւն, Տարերք բնական գիտութեանց, Թուագիտութիւն, Տնտեսագիտութիւն, Մարդակազմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Ազգային և Ընդհանուր պատմութիւնք, Մարմնամարզ։

Դասատուաց թիւն է 3, որոց կը անձնուիրաբար կ'այցելէն։

Ամեական ծախքն է 30 Օսմ. ոսկի։

3. Մարդասիրական վարժարան

Սոյն վարժարանը ընտելարան է և ունի 30 աշակերտ և մի դասատու։

Ամեական ծախքն է 20 Օսմ. ոսկի։

4. Խալտկան վարժարան (անհոգական)

Պ. Ք. Խալամեան իւր հաշուոյն բացած է սոյն վարժարանը, որ ընտելարան է և կը պարունակէ 100 աշակերտ։

Ամեական ծախքն 2 1/2 Օսմանեան ոսկի։

5. Եբլախ վարժարան

ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԱՑ

Սոյն վարժարանն ևս երկու մասի բաժնուած է։ Առաջին մասին մէջ կը գտնուին մանչերը. իսկ երկրորդին օրիորդները։

Մանչերու թիւն է 140 և օրիորդաց թիւն է 70։

3 դասատու կան մանչերուն համար և 3 վարժուհի օրիորդաց համար. այս վարժուհիներէն մին միսիոնարուհի է։

Տրուած դասերն են, Հայերէն, Աղդլիերէն, Գաղմութիւն Աստուածաշունչի, Թուագիտութիւն, գրաբար հայկազեան լեզուի, Տնտեսագիտութիւն, Մարդակազմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Ազգային և Ընդհանուր պատմութիւնք, Մարմնամարզ։

(1) Երեսին Համալսարանական։

բահաշիւ (ալճեպրա), Աշխարհագրութիւն, Ձեռագործ (օրիորդաց համար)։

Ամեական ծախսուց գումարն է 7 1/2 Օսմ. ոսկի։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ
ՀԱՅԱՐՆԱԿ ԳԻՒՂՕՐԷՒՑ

1. Դավրա. Դաւրեան վարժարան

Դավրա գիւղի վարժարանն ընտելարան է և կը պարունակէ 120 աշակերտ և մի դասատու։ Ամեական ծախքն է 210 ղրուշ ոսկեդրամ։

2. Նոր խան Սենեէրէյ-ճան վարժարան

Նոր-խան գիւղի վարժարանն ընտելարան է, ուր կը յաճախեն 100 մանկունք, կայ մի դասատու։

Ամեական ծախքն է 220 ղրուշ ոսկեդրամ։

3. Գալըջ. Վահէսեանեան վարժարան

Գալըջ գիւղի վարժարանն ևս ընտելարան է, ուր կայ մի դասատու, և 3¼ աշակերտ կը յաճախեն։ Ամեական ծախքն է 120 ղրուշ ոսկեդրամ։

4. Շընթօրաք. Սեբէքեանեան վարժարան

Շընդ ուրաք գիւղը մի ընտելարան ունի, ուր կան մի դասատու և 12 աշակերտ։ Ամեական ծախքն է 40 ղրուշ ոսկեդրամ։

5. Իչխանի. Բաբթոսեանեան վարժարան

Իչխանի գիւղի վարժարանն ընտելարան է, ունի մի դասատու և 50 աշակերտ։ Ամեական ծախքն է 210 ղրուշ ոսկեդրամ։

6. Դըզմաճ. Ղեսունքեանց վարժարան

Դըզմաճ գիւղի վարժարանն որ ընտելարան է, ունի մի դասատու և 50 աշակերտ։ Ամեական ծախքն է 210 ղրուշ ոսկեդրամ։

7. Բիւրակն. Մարկոսեան վարժարան

Բիւրակն գիւղի վարժարանն ունի 96 ուսանող, որոց 10ը նախակրթարանի և 86ը ընտելարանի չրջանին մէջ են։ Ունի մի դասատու։ Ամեական ծախսուց գումարն է 220 ղրուշ ոսկեդրամ։

8. Պեթրոսի. Պետրոսեան վարժարան

Պետրոսի գիւղին ընտելարանն ունի մի դասատու և 125 աշակերտ։ Ամեական ծախսուց գումարն է 240 ղրուշ ոսկեդրամ։

9. Եղնիճ. Սբբութեան վարժարան

Եղնիճճ գիւղը ունի մի ընտելարան, ուր կը գտնուին մի դասատու և 23 աշակերտ։ Ամեական ծախքն է 50 ղրուշ ոսկեդրամ։

10. Խանճար. Ստեփանեան վարժարան

Խանճար գիւղին մէջ կայ մի ընտելարան, ուր կը յաճախեն 95 աշակերտ և մի դասատու ունին։ Ամեական ծախքն է 180 ղրուշ ոսկեդրամ։

11. Խարբազ. Աւետարանեան վարժարան

Խարբազ գիւղն ունի մի ընտելարան 56 աշակերտով և մի դասատուով։ Ամեական ծախքն է 150 ղրուշ ոսկեդրամ։

12. Խորասան. Աբրահամեան վարժարան

Խորասան գիւղի վարժարանը ընտելարան է, որ ունի մի դասատու և 110 աշակերտ։ Ամեական ծախքն է 200 ղրուշ ոսկեդրամ։

13. Աղթեղ. Ներսիսեան վարժարան (1)

Աղթեղ գիւղի վարժարանն կը պարունակէ 250 ուսանող, որոցմէ 25ը նախակրթարանի չրջանին մէջն են և 225ը ընտելարանի։ Հոս կայ երկու դասատու։ Ամեական ծախսուց գումարն է 340 ղրուշ ոսկեդրամ։

14. Կաբիրա. Ս. Մեսրոպեան վարժարան

Կաբիրա գիւղի վարժարանն ընտելարան է. ունի մի դասատու և 70 աշակերտ։ Ամեական ծախքն է 220 ղրուշ ոսկեդրամ։

15. Կոփս. Ս Սահակեան վարժարան

Կոփս գիւղն ունի մի ընտելարան, ուր կան մի դասատու և 85 ուսանող։ Ամեական ծախքն է 220 ղրուշ ոսկեդրամ։

(1) Կառուցեալ Ն. Բարձր Սրբազնութեան Ամեն. Ներսէս Ս. Պատրիարք հօր անուամբը։

16. Շահինեան. Պարկեշտ կին մը կ՚ուզէ ամուսնանալ ընտիր տղայի մը հետ, որ ունենայ առնուազն 76 ռուբլի տարեկան եկամուտ։ Ընծայուած է ի Պոլիս։

17. Պետոյ. Պիտի գրեմ։ Ողջոյն։

18. Թոռոսեան. Տաքսիի վարորդ։ Ինչո՞ւ չես գրեր։ Ընդունած ես մեր նամակը։ Ինչո՞ւ չես պատասխաներ։

19. Ճանէյ. Չէք ուզեր ամուսնանալ ընտիր աղջկան հետ, որ ունի 22 ռուբլի տարեկան եկամուտ։ Ընծայուած է 60 ռուբլի։

20. Կոմոյ. Վաղուընէն կրնաք գալ։ Ընծայուած է 60 ռուբլի։

21. Մաքքէլ. Ուրախ եմ, որ ընտանիքդ ալ կը մտածէ քեզ համար։ Ընծայուած է 150 ռուբլի։

22. Ա. Ա. Ընծայուած է 110 ռուբլի։

23. Ա. Ա. Ընծայուած է 200 ռուբլի։

24. Ֆ. Ա. Ընծայուած է 330 ռուբլի։

25. Ա. Ա. Ընծայուած է 320 ռուբլի։

26. Ա. Ա. Ընծայուած է 200 ռուբլի։

27. Պ. Ա. Ընծայուած է 150 ռուբլի։

28 Յունուար. Ընդունած եմ 120 ռուբլի։

29. Պետոյ. Ընծայուած է 40 ռուբլի։

30. Ընդունած եմ 12 ռուբլի։

Ընդունած եմ 60 ռուբլի։

31. Խաչիկ. Ընդունած եմ 150 ռուբլի։

Ընդունած եմ 60 ռուբլի։

Ֆ. Ա. Ընդունած եմ 150 ռուբլի։

Ընդունած եմ 60 ռուբլի։

Ֆ. Ա. Ընդունած եմ 150 ռուբլի։

Ընդունած եմ 60 ռուբլի։

ԳՈՒՆԱՎՈՐ

ՊԱՏՎԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՎ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, ՆԵՎՍԿԻ ՊՐՈՍՊԵԿՏ, ՏՈՒՆ № 22

Գրեթե 1 տարեց

ՅՕՍՏԳՎԱՍ ՆԱՑՕՍ

Շրջանավարտ

Ծանր ու ասեղ Մոսկվա ու Ս. Պետերբուրգ

N'est pas une Teinture

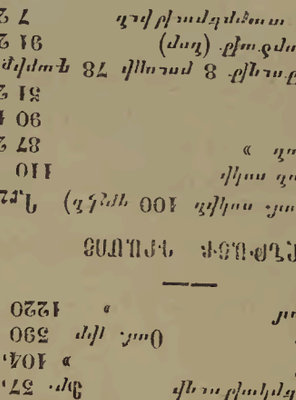

ROYAL WINDSOR
RÉGÉNÉRATEUR DES CHEVEUX

ՄԱԶԱՐԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

ՀՈՒՍԱԼԻՉ ԴԵՂԵՑԻԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏՅԱՆ

ՀԱՐԱՎԱՏ Է ՀՈՒՍԱԼԻՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՅԱՆ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, ՆԵՎՍԿԻ ՊՐՈՍՊԵԿՏ, ՏՈՒՆ № 22

Գրեթե 1 տարեց

ՅՕՍՏԳՎԱՍ ՆԱՑՕՍ

Շրջանավարտ

Ծանր ու ասեղ Մոսկվա ու Ս. Պետերբուրգ

N'est pas une Teinture

ROYAL WINDSOR
RÉGÉNÉRATEUR DES CHEVEUX

ՀՈՒՍԱԼԻՉ ԴԵՂԵՑԻԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏՅԱՆ

ՀԱՐԱՎԱՏ Է ՀՈՒՍԱԼԻՔ ՎԱՐԴԱՊԵՏՅԱՆ

ԳՈՒՆԱՎՈՐ

ՊԱՏՎԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՎ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ՊԱՏՎԱՆԻՇ—ՀՈՒՇԱՊԱՏ

Դ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ի ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒՍԱՆ ՎԱՂՋԱՐԵԱՆՑ

Ի. Պ. ՎԱՀԱՆԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒՍԱՆ ՎԱՂՋԱՐԵԱՆՑ

Ի. Պ. ՎԱՀԱՆԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՎԱՆԻՇ—ՀՈՒՇԱՊԱՏ

Դ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ